Euroopa Parlament
2024-2029

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2024/0315(COD)

4.3.2025

***I
RAPORTI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ajutise erandi kohta määruse (EL) 2017/2226 ja määruse (EL) 2016/399 teatavatest sätetest seoses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi järkjärgulise töölerakendamisega
(COM(2024)0567 – C10-0207/2024 – 2024/0315(COD))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Assita Kanko

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus
***	nõusolekumenetlus
***I	seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
***II	seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
***III	seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirja***s. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ▌ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.
Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT 5

SELETUSKIRI 21

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ajutise erandi kohta määruse (EL) 2017/2226 ja määruse (EL) 2016/399 teatavatest sätetest seoses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi järkjärgulise töölerakendamisega (COM(2024)0567 – C10-0207/2024 – 2024/0315(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2024)0567),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 77 lõike 2 punkte b ja d ning artikli 87 lõike 2 punkti a, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C10-0207/2024),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 60,

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A10-0000/2025),

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Määrus (EL) 2017/2226 võimaldab siiski ainult täielikku töölerakendamist ja selles nõutakse, et kõik liikmesriigid alustaksid EESi täielikku kasutamist kõigi reisijate puhul, kes tuleb EESis registreerida, ja kasutaksid EESi samaaegselt kõigis oma piiripunktides.	(3) Määrus (EL) 2017/2226 võimaldab siiski ainult täielikku töölerakendamist ja selles nõutakse, et kõik liikmesriigid alustaksid EESi täielikku kasutamist kõigi reisijate puhul, kes tuleb EESis registreerida, ja kasutaksid EESi samaaegselt kõigis oma piiripunktides. ***EESi täielik töölerakendamine samaaegselt kõigis piiripunktides on siiski riskitegur, mis mõjutab EESi kui terviku vastupanuvõimet ja reisijatevooge välispiiridel.***

Or. en

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Selleks et liikmesriigid saaksid võtta EESi kasutusele ***vastavalt oma valmisoleku tasemele*** ning et oleks võimalik hõlbustada EESi töölerakendamisel tehnilisi ja toimingutega seotud kohandusi, on vaja kehtestada EESi järkjärgulise töölerakendamise normid. Tagamaks, et need kohandused kajastavad võimalikke reisijatevooge ja kõrghooaegu, peaks järkjärguline töölerakendamine kestma 180 kalendripäeva.	(4) Selleks et liikmesriigid saaksid võtta EESi kasutusele ***seal, kus nad on selleks valmis,*** ning et oleks võimalik hõlbustada EESi töölerakendamisel tehnilisi ja toimingutega seotud kohandusi, on vaja kehtestada EESi järkjärgulise töölerakendamise normid***, mille alusel peaks liikmesriikidel olema võimalik valida EESi järkjärguline kasutuselevõtmine***. Tagamaks, et need kohandused kajastavad võimalikke reisijatevooge ja kõrghooaegu, peaks järkjärguline töölerakendamine kestma 180 kalendripäeva.

Or. en

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) ***Selleks et rakendada EES tööle järk-järgult,*** on vaja teha erand Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2226 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399[3] (edaspidi „Schengeni piirieeskirjad“) teatavatest sätetest. Muid määruses (EL) 2017/2226 sätestatud norme, mida käesolev määrus ei mõjuta, kohaldatakse nii, nagu on sätestatud kõnealuses määruses. Eelkõige vastavad EESis süsteemi järkjärgulise töölerakendamise ajal registreeritud andmed määruses (EL) 2017/2226 sätestatud normidele ning neid peetakse usaldusväärseteks ja täpseteks.	(5) ***EESi järkjärguliseks töölerakendamiseks*** on vaja teha erand Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2226 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399[3] (edaspidi „Schengeni piirieeskirjad“) teatavatest sätetest. Muid määruses (EL) 2017/2226 sätestatud norme, mida käesolev määrus ei mõjuta, kohaldatakse nii, nagu on sätestatud kõnealuses määruses. Eelkõige vastavad EESis süsteemi järkjärgulise töölerakendamise ajal registreeritud andmed määruses (EL) 2017/2226 sätestatud normidele ning neid peetakse usaldusväärseteks ja täpseteks. ***Käesolev määrus ei mõjuta nende teadete kehtivust, mille liikmesriigid on juba määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõike 1 alusel Euroopa Komisjonile esitanud.***
[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieeskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).	[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieeskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

Or. en

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(6) Liikmesriigid peaksid EESi järk-järgult tööle rakendama, et registreerida riiki sisenemisel ja riigist lahkumisel nende kolmandate riikide kodanike andmeid,	(6) Liikmesriigid***, kes ei rakenda EESi tööle täielikult kõigis oma piiripunktides samaaegselt,*** peaksid EESi järk-järgult tööle rakendama, et registreerida riiki

kelle andmed tuleb ühes või mitmes piiripunktis EESis registreerida. Kui see on võimalik ja kohaldatav, peaksid liikmesriigid kasutama õhu-, maismaa- ja merepiiripunktide kombinatsiooni. Selleks et tagada EESi kontrollitud töölerakendamine ning paremini hallata ja vältida võimalikke pikki ooteaegu piiridel, peaksid liikmesriigid vajaduse korral võtma kõik EESi funktsioonid kasutusele järk-järgult ning registreerima EESis järk-järgult kõigi nende kolmandate riikide kodanike andmeid, kelle andmed tuleb registreerida. Selleks et tagada ***koordineeritud lähenemisviis***, peaks järkjärguline töölerakendamine ***toimuma etapiviisi ja sätestada*** tuleks miinimumnõuded, mille liikmesriigid peavad täitma. ***Liikmesriikidel on võimalus riiklikul tasandil rakendamist kiirendada või rakendada EES tööle täielikult alates järkjärgulise lähenemisviisi kohaldamise algusest.***

sisenemisel ja riigist lahkumisel nende kolmandate riikide kodanike andmeid, kelle andmed tuleb ühes või mitmes piiripunktis EESis registreerida. Kui see on võimalik ja kohaldatav, peaksid liikmesriigid kasutama õhu-, maismaa- ja merepiiripunktide kombinatsiooni. Selleks et tagada EESi kontrollitud töölerakendamine ning paremini hallata ja vältida võimalikke pikki ooteaegu piiridel, peaksid liikmesriigid vajaduse korral võtma kõik EESi funktsioonid kasutusele järk-järgult ning registreerima EESis järk-järgult kõigi nende kolmandate riikide kodanike andmeid, kelle andmed tuleb registreerida. Selleks et tagada ***EESi täieliku kasutamise saavutamine kõigis liidu piiripunktides***, peaks järkjärguline töölerakendamine ***sisaldama künniseid, mille alusel*** tuleks ***sätestada*** miinimumnõuded, mille liikmesriigid peavad täitma.

Or. en

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(7) Selleks et hõlbustada EESi sujuvat kasutuselevõttu, peaks Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) töötama välja kõrgetasemelise kasutuselevõtukava, milles antakse liikmesriikidele ja liidu ametitele suunised EESi kasutuselevõtmise kavandamiseks ja elluviimiseks selle järkjärgulise töölerakendamise ajal, ning esitama selle komisjonile, liikmesriikidele ja liidu ametitele. ***See kava peaks sisaldama kesksüsteemi suutlikkuse piiranguid, mille eu-LISA on iga kasutuselevõtuetapi***	(7) Selleks et hõlbustada EESi sujuvat kasutuselevõttu, peaks Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) töötama välja kõrgetasemelise kasutuselevõtukava, milles antakse liikmesriikidele ja liidu ametitele suunised EESi kasutuselevõtmise kavandamiseks ja elluviimiseks selle järkjärgulise töölerakendamise ajal, ning esitama selle komisjonile, liikmesriikidele ja liidu ametitele.

jaoks kindlaks määranud. Liikmesriigid peaksid oma otsustes toiminguid alustada või edasi arendada arvesse võtma kesksüsteemi suutlikkust, nagu on kirjeldatud kõrgetasemelises kasutuselevõtukavas.

Or. en

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(8) Selleks et hõlbustada EESi sujuvat kasutuselevõttu, peaksid liikmesriigid komisjoni ja eu-LISAga konsulteerides töötama välja riiklikud kasutuselevõtukavad. Riiklikud kasutuselevõtukavad peaksid EESi järkjärgulise töölerakendamise iga etapiga seoses sisaldama teavet kehtestatud künniste ja nõuete kohta, eelkõige järgmist: i) kuupäev, millest alates EES igas piiripunktis tööle rakendatakse; ii) EESis registreeritavate piiriületuste hinnangulise arvu osakaal nende kolmandate riikide kodanike koguarvust, kes tuleb EESis registreerida, ning iii) vajaduse korral igas valitud piiripunktis rakendatavad biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonid. Kui liikmesriigid oma riiklikke kasutuselevõtukavasid ette valmistavad, kutsutakse neid üles nõuetekohaselt kooskõlastama oma tegevust piiripunktide taristurajatiste käitajatega. Selleks et jälgida, kas järkjärguline töölerakendamine toimub norme järgides, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile ja eu-LISA-le iga kuu aruande oma kasutuselevõtukava rakendamise kohta. Igakuine aruanne peaks vajaduse korral sisaldama parandusmeetmeid, millega tagatakse järkjärgulisel töölerakendamisel normide järgimine.	(8) Selleks et hõlbustada EESi sujuvat kasutuselevõttu, peaksid liikmesriigid komisjoni ja eu-LISAga konsulteerides töötama välja riiklikud kasutuselevõtukavad ***ja esitama need komisjonile***. Riiklikud kasutuselevõtukavad peaksid EESi järkjärgulise töölerakendamise iga etapiga seoses sisaldama teavet kehtestatud künniste ja nõuete kohta, eelkõige järgmist: i) kuupäev, millest alates EES igas piiripunktis tööle rakendatakse; ii) EESis registreeritavate piiriületuste hinnangulise arvu osakaal nende kolmandate riikide kodanike koguarvust, kes tuleb EESis registreerida, ning iii) vajaduse korral igas valitud piiripunktis rakendatavad biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonid. Kui liikmesriigid oma riiklikke kasutuselevõtukavasid ette valmistavad, kutsutakse neid üles nõuetekohaselt kooskõlastama oma tegevust piiripunktide taristurajatiste käitajatega. Selleks et jälgida, kas järkjärguline töölerakendamine toimub norme järgides, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile ja eu-LISA-le iga kuu aruande oma kasutuselevõtukava rakendamise kohta. Igakuine aruanne peaks vajaduse korral sisaldama parandusmeetmeid, millega tagatakse järkjärgulisel töölerakendamisel normide

järgimine.

Or. en

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(9) EESi järkjärgulise töölerakendamise ning EESis registreeritud andmete ***võimaliku*** mittetäielikkuse tõttu tuleks EESi järkjärgulise töölerakendamise ajal kolmandate riikide kodanike reisidokumentidesse riiki sisenemisel ja riigist lahkumisel korrapäraselt lüüa tempel. Riiklikud asutused peaksid võtma arvesse riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmestike või sisenemiskeeluandmestike võimalikku mittetäielikkust ning käsitama templeid EESis registreeritud teabe suhtes ülimuslikuna. Lisaks peaksid riiklikud asutused tuginema reisidokumentidesse löödud templitele, kui nad annavad kolmandate riikide kodanikele teavet nende lubatud viibimisaja järelejäänud maksimaalse kestuse kohta. Templi puudumise korral peaksid olema ülimuslikud EESis registreeritud andmed.	(9) EESi järkjärgulise töölerakendamise ning ***sellest tuleneva*** EESis registreeritud andmete mittetäielikkuse tõttu tuleks EESi järkjärgulise töölerakendamise ajal kolmandate riikide kodanike reisidokumentidesse riiki sisenemisel ja riigist lahkumisel korrapäraselt lüüa tempel. Riiklikud asutused peaksid võtma arvesse riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmestike või sisenemiskeeluandmestike võimalikku mittetäielikkust ning käsitama templeid EESis registreeritud teabe suhtes ülimuslikuna. Lisaks peaksid riiklikud asutused tuginema reisidokumentidesse löödud templitele, kui nad annavad kolmandate riikide kodanikele teavet nende lubatud viibimisaja järelejäänud maksimaalse kestuse kohta. Templi puudumise korral peaksid olema ülimuslikud EESis registreeritud andmed.

Or. en

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Selleks et liikmesriikidel oleks EESi töölerakendamisega kohanemiseks piisavalt aega, ei tohiks biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonide	(11) Selleks et liikmesriikidel oleks EESi töölerakendamisega kohanemiseks piisavalt aega, ei tohiks biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonide

kasutamine olla piiripunktides kohustuslik esimese 60 kalendripäeva jooksul pärast järkjärgulist töölerakendamist. Hiljemalt ***90 kalendripäeva pärast järkjärgulist töölerakendamist*** peaksid liikmesriigid rakendama EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega vähemalt pooltes oma piiripunktides. Biomeetriliste andmete esitamine ei tohiks olla nende kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise tingimus, kes tuleb EESis registreerida piiripunktides, kus EESi rakendatakse ilma biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonideta.	kasutamine olla piiripunktides kohustuslik esimese 60 kalendripäeva jooksul pärast järkjärgulist töölerakendamist. Hiljemalt ***EESi järkjärgulise töölerakendamise 90. kalendripäevaks*** peaksid liikmesriigid rakendama EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega vähemalt pooltes oma piiripunktides. Biomeetriliste andmete esitamine ei tohiks olla nende kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise tingimus, kes tuleb EESis registreerida piiripunktides, kus EESi rakendatakse ilma biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonideta.

Or. en

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(23) Selleks et tagada välispiiride tulemuslik haldamine EESi järkjärgulise töölerakendamise ajal, tuleks piiripunktides, kus EESi ei rakendata, teha kontrolle piiril kooskõlas määrusega (EL) 2016/399, nagu seda kohaldatakse [päev enne kuupäeva, millest alates EES tööle rakendatakse, nagu komisjon on otsustanud kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõikega 1]. Piiripunktides, kus EESi rakendatakse, tuleks teha kontrolle piiril kooskõlas määrusega (EL) 2017/2226 ja Schengeni piirieeskirjadega. Siiski tuleks kohaldada konkreetseid erandeid kõnealustest määrustest, kui tegemist on kontrolliga piiripunktides, kus EESi rakendatakse ilma biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonideta, et võimaldada süsteemi järkjärgulist töölerakendamist. See ei tohiks piirata viisaomanike kontrollimist sõrmejälgede alusel vastavalt määrusele (EÜ) nr ***78***7/2008.	(23) Selleks et tagada välispiiride tulemuslik haldamine EESi järkjärgulise töölerakendamise ajal, tuleks piiripunktides, kus EESi ei rakendata, teha kontrolle piiril kooskõlas määrusega (EL) 2016/399, nagu seda kohaldatakse [päev enne kuupäeva, millest alates EES tööle rakendatakse, nagu komisjon on otsustanud kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõikega 1]. Piiripunktides, kus EESi rakendatakse, tuleks teha kontrolle piiril kooskõlas määrusega (EL) 2017/2226 ja Schengeni piirieeskirjadega. Siiski tuleks kohaldada konkreetseid erandeid kõnealustest määrustest, kui tegemist on kontrolliga piiripunktides, kus EESi rakendatakse ilma biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonideta, et võimaldada süsteemi järkjärgulist töölerakendamist. See ei tohiks piirata viisaomanike kontrollimist sõrmejälgede alusel vastavalt määrusele (EÜ) nr ***76***7/2008.

Or. en

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(24) Selleks et võimaldada tehnilist ja organisatsioonilist korda ***igas liikmesriigis EESi järkjärgulise töölerakendamise ajal*** tulemuslikult kohandada ning tegeleda EESi kesksüsteemi, riiklike süsteemide või sidetaristu riketega või nende piiridel esinevate ülemääraste ooteaegadega, peaks liikmesriikidel olema võimalus EESi toimimine teatavates piiripunktides täielikult või osaliselt peatada. Osalise peatamise korral tuleks peatada biomeetriliste andmete registreerimine EESis. Täieliku peatamise korral ei tohiks EESis andmeid registreerida. ***Selleks et maandada täiendavaid riske, mis on seotud EESi kasutuselevõtuga koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega, peaks liikmesriikidel olema võimalus peatada biomeetriliste andmete registreerimine EESis pärast järkjärgulise töölerakendamise lõppu erandlikel asjaoludel, mis põhjustavad nii intensiivset liiklust, et ooteajad piiridel muutuvad liiga pikaks. Selline peatamine peaks olema võimalik pärast EESi järkjärgulise töölerakendamise lõppu piiratud ajavahemikuks pikkusega 60 päeva ning seda tuleks pikendada 60 päeva võrra, kui EESi järkjärgulise töölerakendamise ajal EESis registreeritud isiklikest toimikutest vähem kui 80 % sisaldab biomeetrilisi andmeid.***	(24) Selleks et võimaldada tehnilist ja organisatsioonilist korda tulemuslikult kohandada ning tegeleda EESi kesksüsteemi, riiklike süsteemide või sidetaristu ***võimalike*** riketega või nende piiridel esinevate ülemääraste ooteaegadega ***EESi järkjärgulise töölerakendamise perioodil***, peaks liikmesriikidel olema võimalus EESi toimimine teatavates piiripunktides täielikult või osaliselt peatada. Osalise peatamise korral tuleks peatada biomeetriliste andmete registreerimine EESis. Täieliku peatamise korral ei tohiks EESis andmeid registreerida.

Or. en

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(24a) Selleks et maandada täiendavaid riske, mis on seotud EESi kasutuselevõtuga koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega, peaks liikmesriikidel olema võimalus peatada biomeetriliste andmete registreerimine EESis pärast järkjärgulise töölerakendamise lõppu erandlikel asjaoludel, mis põhjustavad nii intensiivset liiklust, et ooteajad piiridel muutuvad liiga pikaks. Selline peatamine peaks olema võimalik piiratud ajaks, st 60 päevaks pärast EESi järkjärgulise töölerakendamise lõppu.

Or. en

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(27) Käesoleva määruse eesmärki lubada erandeid määrusest (EL) 2017/2226 ja määrusest (EL) 2016/***299***, et näha ette EESi järkjärguline töölerakendamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.	(27) Käesoleva määruse eesmärki lubada erandeid määrusest (EL) 2017/2226 ja määrusest (EL) 2016/***399***, et näha ette EESi järkjärguline töölerakendamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Or. en

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) „piiriületuste hinnanguline arv“ – liikmesriigi hinnang määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanike piiriületuste arvu kohta igas liikmesriigis; hinnang põhineb kõnealusesse liikmesriiki lühiajaliseks viibimiseks reisivate kolmandate riikide kodanike piiriületuste aasta keskmisel, mis on arvutatud ***kolme*** eelneva ***aasta*** kohta alates käesoleva määruse artikli 8 lõike 1 teises lõigus osutatud kohaldamise kuupäevast.	(c) „piiriületuste hinnanguline arv“ – liikmesriigi hinnang määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanike piiriületuste arvu kohta igas liikmesriigis; hinnang põhineb kõnealusesse liikmesriiki lühiajaliseks viibimiseks reisivate kolmandate riikide kodanike piiriületuste aasta keskmisel, mis on arvutatud eelneva ***kalendriaasta*** kohta alates käesoleva määruse artikli 8 lõike 1 teises lõigus osutatud kohaldamise kuupäevast.

Or. en

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kasutuselevõtukavad	Kasutuselevõtukavad ***ja igakuised aruanded***

Or. en

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. [30. kalendripäevaks pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (edaspidi „eu-LISA“) komisjonile, liikmesriikidele ja Europolile EESi järkjärgulise töölerakendamise	1. [30. kalendripäevaks pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (edaspidi „eu-LISA“) komisjonile, liikmesriikidele ja Europolile EESi järkjärgulise töölerakendamise

kõrgetasemelise kasutuselevõtukava, võttes arvesse artiklis 4 sätestatud etappe. Kasutuselevõtukava sisaldab EESi kasutamise suuniseid liikmesriikidele ja Europolile***, sealhulgas EESi kesksüsteemi suutlikkuse piiranguid***.	kõrgetasemelise kasutuselevõtukava, võttes arvesse artiklis 4 sätestatud etappe. Kasutuselevõtukava sisaldab EESi kasutamise suuniseid liikmesriikidele ja Europolile.

Or. en

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. [60. kalendripäevaks pärast käesoleva määruse jõustumist] töötavad liikmesriigid komisjoni ja eu-LISAga konsulteerides välja EESi järkjärgulise töölerakendamise riiklikud kasutuselevõtukavad, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kõrgetasemelist kasutuselevõtukava ja artiklis 4 sätestatud ***etappe***.	2. [60. kalendripäevaks pärast käesoleva määruse jõustumist] töötavad liikmesriigid komisjoni ja eu-LISAga konsulteerides välja EESi järkjärgulise töölerakendamise riiklikud kasutuselevõtukavad, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kõrgetasemelist kasutuselevõtukava ja ***esitab need kavad komisjonile. Kui liikmesriik ei hakka EESi rakendama täielikult alates EESi järkjärgulise töölerakendamise algusest, täpsustatakse riiklikus kasutuselevõtukavas, kuidas tuleb täita*** artiklis 4 sätestatud ***künniseid ja nõudeid***.

Or. en

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Riiklikud kasutuselevõtukavad sisaldavad iga artiklis 4 sätestatud etapi puhul teavet kõnealuses artiklis sätestatud künniste ja nõuete kohta.	***välja jäetud***

Or. en

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Alates 30. kalendripäevast pärast EESi ***järkjärgulist töölerakendamist*** esitavad liikmesriigid komisjonile ja eu-LISA-le igal kuul aruande oma riikliku kasutuselevõtukava rakendamise, sealhulgas parandusmeetmete kohta, kui see on vajalik artiklis 4 sätestatud kohustuste täitmiseks.	4. Alates 30. kalendripäevast pärast EESi ***toimima hakkamise kuupäeva, mille kohta komisjon on teinud otsuse kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõikega 1,*** esitavad liikmesriigid komisjonile ja eu-LISA-le igal kuul aruande oma riikliku kasutuselevõtukava rakendamise, sealhulgas parandusmeetmete kohta, kui see on vajalik artiklis 4 sätestatud kohustuste täitmiseks.

Or. en

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Komisjoni taotlusel esitab eu-LISA komisjonile riiklike kasutuselevõtukavade järelevalveks vajaliku statistika kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 63 lõikega 6.	5. Komisjoni taotlusel esitab eu-LISA komisjonile ***kõrgetasemelise kasutuselevõtukava ja*** riiklike kasutuselevõtukavade järelevalveks vajaliku statistika kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 63 lõikega 6.

Or. en

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

Alates EESi järkjärgulise töölerakendamise esimesest päevast alustab iga liikmesriik EESi kasutamist riiki sisenemise ja riigist lahkumise korral ühes või mitmes piiripunktis, mis asuvad võimaluse ja kohaldatavuse korral õhu-, maismaa- ja merepiiril, et registreerida ja säilitada määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanike andmeid. ***Liikmesriigid*** registreerivad EESis vähemalt 10 % hinnangulisest piiriületuste arvust selles liikmesriigis.	Alates EESi järkjärgulise töölerakendamise esimesest päevast alustab iga liikmesriik EESi kasutamist riiki sisenemise ja riigist lahkumise korral ühes või mitmes piiripunktis, mis asuvad võimaluse ja kohaldatavuse korral õhu-, maismaa- ja merepiiril, et registreerida ja säilitada määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanike andmeid. ***Hiljemalt EESi järkjärgulise töölerakendamise 30. kalendripäevaks*** registreerivad ***liikmesriigid*** EESis vähemalt 10 % hinnangulisest piiriületuste arvust selles liikmesriigis.

Or. en

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Hiljemalt ***90 kalendripäeva pärast EESi järkjärgulist töölerakendamist*** rakendavad liikmesriigid EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega vähemalt pooltes oma piiripunktides. Liikmesriigid registreerivad vähemalt ***50*** % hinnangulisest piiriületuste arvust selles liikmesriigis. Määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanike isiklikud toimikud, mis on registreeritud EESis, peavad sisaldama biomeetrilisi andmeid.	3. Hiljemalt ***EESi järkjärgulise töölerakendamise 90. kalendripäevaks*** rakendavad liikmesriigid EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega vähemalt pooltes oma piiripunktides. Liikmesriigid registreerivad vähemalt ***35*** % hinnangulisest piiriületuste arvust selles liikmesriigis. Määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanike isiklikud toimikud, mis on registreeritud EESis, peavad sisaldama biomeetrilisi andmeid.

Or. en

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Hiljemalt ***150 kalendripäeva pärast EESi järkjärgulist töölerakendamist*** rakendavad liikmesriigid EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega kõigis oma piiripunktides ning registreerivad EESis jätkuvalt vähemalt 50 % hinnangulisest piiriületuste arvust selles liikmesriigis.	4. Hiljemalt ***EESi järkjärgulise töölerakendamise 150. kalendripäevaks*** rakendavad liikmesriigid EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega kõigis oma piiripunktides ning registreerivad EESis jätkuvalt vähemalt 50 % hinnangulisest piiriületuste arvust selles liikmesriigis.

Or. en

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Hiljemalt ***170 kalendripäeva pärast EESi järkjärgulist töölerakendamist*** rakendavad liikmesriigid EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega kõigis oma piiripunktides ning registreerivad EESis kõik määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanikud.	5. Hiljemalt ***EESi järkjärgulise töölerakendamise 170. kalendripäevaks*** rakendavad liikmesriigid EESi koos biomeetriliste andmete töötlemise funktsioonidega kõigis oma piiripunktides ning registreerivad EESis kõik määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmandate riikide kodanikud.

Or. en

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Seda eeldust ei kohaldata kolmanda riigi kodaniku suhtes, kes suudab usaldusväärsete vahenditega tõendada, et tal on liidu õiguse alusel vaba liikumise ***õigus, tal on ELi ja Ühendkuningriigi vahelise väljaastumislepingu alusel vastuvõtvas liikmesriigis elamise*** õigus või et tal on elamisluba või pikaajaline viisa.	Seda eeldust ei kohaldata ***sellise*** kolmanda riigi kodaniku suhtes, kes suudab usaldusväärsete vahenditega tõendada, et tal on liidu õiguse alusel vaba liikumise õigus või et tal on elamisluba või pikaajaline viisa.

Or. en

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Mõlemal juhul ***teatavad*** liikmesriigid viivitamata ja hiljemalt kuus tundi pärast peatamise algust komisjonile ja eu-LISA-le osalise või täieliku peatamise põhjuse ja ***selle*** eeldatava kestuse ***ning tagavad, et piiripunktide taristurajatiste käitajaid ja vedajaid teavitatakse nõuetekohaselt sellisest peatamisest.***. Kui peatamise tinginud erandlikud asjaolud on ära langenud, ***teavitavad*** liikmesriigid sellest viivitamata komisjoni ja ***eu-LISAt***.	Mõlemal juhul ***teavitavad*** liikmesriigid viivitamata ***piiripunktide taristurajatiste käitajaid*** ja ***vedajaid.***. Hiljemalt kuus tundi pärast peatamise algust ***teatavad liikmesriigid*** komisjonile ja eu-LISA-le osalise või täieliku peatamise põhjuse ja eeldatava kestuse. Kui peatamise tinginud erandlikud asjaolud on ära langenud, ***lõpetavad*** liikmesriigid ***peatamise ja teavitavad*** sellest viivitamata komisjoni***, eu-LISAt ning piiripunktide taristurajatiste käitajaid*** ja ***vedajaid***.

Or. en

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Kui EESi järkjärgulise töölerakendamise ajal EESis registreeritud isiklikest toimikutest vähem kui 80 % sisaldab biomeetrilisi andmeid, pikendatakse käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ajavahemikku automaatselt 60 kalendripäeva võrra.	***välja jäetud***

Or. en

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Hiljemalt kümnendaks kalendripäevaks pärast EESi järkjärgulise töölerakendamise lõppu esitab eu-LISA komisjonile statistika, mis võimaldab komisjonil kontrollida, kas see osakaal on saavutatud. Hiljemalt 30. kalendripäevaks pärast EESi järkjärgulise töölerakendamise lõppu teavitab komisjon liikmesriike kontrollimise tulemustest.	***välja jäetud***

Or. en

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) artikli 7 ***lõigete*** 2 ***ja 3*** kohaldamine lõpeb ***300*** kalendripäeva pärast kuupäeva, mille komisjon otsustab kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõikega 1***;***	(d) artikli 7 ***lõike*** 2 kohaldamine lõpeb ***240*** kalendripäeva pärast kuupäeva, mille komisjon otsustab kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõikega 1**.**

Or. en

SELETUSKIRI

Sissejuhatus

Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (edaspidi „EES“) on määruses 2017/2226 (edaspidi „EESi määrus“) sätestatud Schengeni ala piirihalduse oluline komponent. EES on keskne andmebaas, kus registreeritakse lühiajalise viibimise eesmärgil 29 Schengeni liikmesriigi välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemine, riigist lahkumine ja sisenemiskeelud. See on oluline verstapost ELi jõupingutustes suurendada julgeolekut ja tõhusust oma välispiiridel. See on esimene süsteem, mis kogub lisaks tähtnumbrilistele andmetele biomeetrilisi andmeid, näiteks välispiiri ületavate kolmandate riikide kodanike näokujutisi ja sõrmejälgi. EES annab Schengeni liikmesriikidele reaalajas juurdepääsu kolmandate riikide kodanike isikuandmetele, varasemate reiside andmetele ja teabele selle kohta, kas nad järgivad Schengeni alal lubatud lühiajalist viibimisaega. Selle tulemusena peaks EES vähendama identiteedipettuste ja viibimisaja ületamise tõenäosust ning tugevdama lõppkokkuvõttes Schengeni ala julgeolekut. Automaatse piiritaristu paigaldamise tulemusena peaks EES lõppkokkuvõttes vähendama ka heausksete reisijate ooteaegu piiripunktides.

EESi väljatöötamine on võtnud oodatust kauem aega ja töölerakendamise tähtaegadest ei ole kinni peetud. Üks EESi töölerakendamise nõuetest on see, et komisjon saab igalt liikmesriigilt valmisoleku teatise. Praegu on kolm liikmesriiki teatanud, et neil ei ole võimalik sellist teadet esitada. Viivitused on tingitud riigisisestest probleemidest ja muredest eu-LISA hallatava kesksüsteemi stabiilsuse pärast.

Eespool öeldut arvesse võttes on EESi toimimises osalevad erinevad sidusrühmad leidnud, et uute protsesside kasutuselevõtmisele välispiiridel peaks eelnema kohanemisperiood riiklikele ametiasutustele ja reisijatele. Uue suuremahulise IT-süsteemi täielik käivitamine kõigis piiripunktides võib ohustada turvalist ja sujuvat reisimist.

EESi määrus võimaldab siiski ainult täielikku töölerakendamist ja selles nõutakse, et kõik liikmesriigid alustaksid EESi täielikku ja samaaegset kasutamist kõigi reisijate puhul, kes tuleb kõigis nende liikmesriikide välispiiril asuvates piiripunktides EESis registreerida. Selles ei ole kohandamisperioodi ette nähtud.

Sellega seoses esitas komisjon 2024. aasta detsembris ettepaneku EESi järkjärgulise töölerakendamise kohta. Süsteemi järkjärguline töölerakendamine tooks kaasa selle laialdasema kasutamise liikmesriikides 180 päeva jooksul kuni täieliku kasutuselevõtuni.

Raportööri seisukoht

Raportöör toetab EESi ning selle eesmärke parandada julgeolekut ja hõlbustada inimeste liikumist ELi välispiiridel. Vajadust piirijulgeoleku tugevdamise järele näitas 2015. ja 2016. aastal ELi liikmesriikides, sealhulgas Prantsusmaal ja Belgias toimunud terrorirünnakute kohutav laine. Kuigi raportöör mõistab, et uue olulise süsteemi loomine, mis koosneb uutest riist- ja tarkvarakomponentidest ning piiripunktide menetluste muutmisest, on keeruline, väljendab raportöör kahetsust, et kaheksa aastat pärast määruse vastuvõtmist kõnealune süsteem ikka veel ei toimi. Alates 2017. aastast ei ole julgeolekuohud vähenenud: vastupidi. Selleks et EESi saaks lõpuks täielikult kasutusele võtta, nõustub raportöör põhimõtteliselt kavandatud järkjärgulise töölerakendamisega.

Raportis tehakse komisjoni ettepaneku kohta järgmised muudatusettepanekud.

1. Raportöör rõhutab, et EESi järkjärguline kasutuselevõtt 180 päeva jooksul alates järkjärgulise kasutuselevõtu käivitamisest on vabatahtlik. Liikmesriikidel, kes otsustavad hakata EESi kasutama täielikult kõigi kolmandate riikide kodanike puhul, kes tuleb EESis registreerida alates esimesest päevast, peaks olema võimalik seda teha kõigis oma piiripunktides samaaegselt.

2. Sellegipoolest tuleks liikmesriikidele, kes selle asemel otsustavad EESi kasutusele võtta järk-järgult, võimaldada suuremat paindlikkust, kui on ette nähtud komisjoni ettepanekus. Selle asemel, et alustada esimesest päevast vähemalt 10 %-ga, peaks liikmesriikidel olema lubatud koguda 10 % esimese 30 päevaga alates järkjärgulise töölerakendamise käivitamisest. Selle asemel, et registreerida EESis 90. päevaks vähemalt 50 % hinnangulisest piiriületuste arvust, tuleks jõuda vähemalt 35 %ni. Need kohandatud protsendimäärad kajastavad tegelikkust, mille kohaselt uute keerukate süsteemide kasutuselevõtt on tavaliselt eksponentsiaalne, mitte lineaarne.

3. Raportöör rõhutab, et liikmesriikide poolset kasutuselevõttu ei tohiks enam takistada piirangud EESi keskses komponendis, mida haldab eu-LISA.

4. Raportöör selgitab teatavaid sätteid, mis käsitlevad kasutuselevõtukava ja igakuise aruandluse nõudeid, protsendimäärade arvutamise alust ja teabevooge süsteemi kasutamise võimaliku peatamise ajal.

5. Raportöör lühendab kavandatud ajavahemikku, mis järgneb järkjärgulisele töölerakendamisele, mille jooksul liikmesriigid võivad EESi toimimise osaliselt peatada, ning rõhutab, et liikmesriigid, kes ei ole veel oma valmisoleku kinnitusi esitanud, peavad seda nüüd kiiresti tegema, et süsteemiga saaks alustada 2025. aasta sügisel, kui on piiriülese reisimise madalperiood.